

KALKINMA YOLU PROJESİ'NİN KENAR KUŞAK TEORİSİ İLE İLİŞKİSİ

Öğrenci, Rabia BEYAZKAYA

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, rabiasonmez1668@gmail.com -<https://orcid.org/0009-0008-8710-406X>

Doktor Öğretim Üyesi, Gökhan Murat ÜSTÜNDAĞ

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, gok0909@gmail.com - 0000-0002-9660-1008

ÖZET

Günümüzde ticaret koridorları, yalnızca ekonomik değer üreten güzergahlar olmaktan çok devletlerin güç dağılımını, bölgesel ve uluslararası rekabetini şekillendiren araçlara dönüşmüştür. Irak'ın Faw Limanı'ndan başlayarak Türkiye üzerinden Avrupa ve Asya'ya ulaşmayı hedefleyen Kalkınma Yolu Projesi, bu çerçevede bölgesel güç dengelerini dönüştürme potansiyeline sahip önemli bir girişimdir.

Kalkınma Yolu Projesi'ni, Nicholas Spykman'ın Kenar Kuşak Teorisi (Rimland) ile ilişkilendirmek mümkündür. Spykman'a göre dünya hâkimiyeti, merkez bölgelerini çevreleyen kenar kuşağın kontrolünü sağlamaktan geçmekte ve hâkimiyet dışardan içeriye doğru daha mümkün ve etkili olmaktadır. Kalkınma Yolu Projesi'nin Irak ve Türkiye üzerinden ilerleyen güzergahı, Rimland'ın en kritik bölgesinde yer almakta ve projeyi büyük güç rekabetinin merkezine konumlandırmaktadır. Spykman kara gücünün yanı sıra deniz gücünü vurgular ve iki gücün bir arada bulunması halinde rekabetin artacağını belirtir. Bu bağlamda Proje'nin, Basra Körfezi'nden denize açılması ve Irak üzerinden Türk topraklarına bağlanarak Avrupa'ya doğru kara ve demiryolu hatlarını içermesi, Spykman'ın "hem denize erişim hem kara geçiş kontrolü" ilkesinin somut bir örneğidir.

Spykman'a göre büyük güç rekabetleri kenar kuşak üzerinde gerçekleşmektedir. Günümüzde Çin'in Kuşak Yol Girişimi, Hindistan'ın Hindistan-Ortadoğu-Avrupa Koridoru, Rimland'ın rekabet alanına dönüştüğünü göstermektedir. Bu bağlamda Kalkınma Yolu Projesi Basra Körfezi'nden Avrupa'ya yeni bir güzergâh açarak Türkiye ve Irak'ı bu rekabetin merkezine taşımaktadır. Sonuç olarak Kalkınma Yolu Projesi geçiş güzergahı, küresel rekabetle ilişkisi ve jeopolitik yapısıyla Rimland teorisiyle uyum içerisindedir.

Anahtar Kelimeler: Kalkınma Yolu Projesi, Kenar Kuşak Teorisi, Jeopolitik,

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE DEVELOPMENT ROAD PROJECT AND THE RIMLAND THEORY

Student, Rabia BEYAZKAYA

Bilecik Şeyh Edebali University, rabiasonmez1668@gmail.com – <https://orcid.org/0009-0008-8710-406X>

Assistant Professor, Gökhan Murat ÜSTÜNDAĞ

Bilecik Şeyh Edebali University, gok0909@gmail.com – 0000-0002-9660-1008

ABSTRACT

In contemporary geopolitics, trade corridors have evolved from mere economic routes into strategic instruments that shape states' power distribution as well as their regional and international competition. The Development Road Project—aiming to connect Europe and Asia by extending from Iraq's Faw Port through Türkiye—constitutes a significant initiative with the potential to reshape regional power dynamics.

The Development Road Project can be analyzed within the framework of Nicholas Spykman's Rimland Theory. According to Spykman, global dominance hinges upon securing control over the Rimland, which encircles the world's central landmass, and such dominance is more feasible and effective when exerted from the periphery toward the center. The project's route across Iraq and Türkiye passes through one of the most geopolitically critical segments of the Rimland, positioning it at the heart of major power rivalry. Spykman emphasizes the importance of maritime power alongside land power and asserts that competition intensifies when these two capabilities coexist. In this context, the Project's opening to the sea through the Persian Gulf and its integration of road and railway networks linking Iraq to Türkiye and further to Europe exemplify Spykman's principle of "controlling both maritime access and overland transit routes."

For Spykman, great-power competition unfolds along the Rimland. In the present era, China's Belt and Road Initiative and India's India–Middle East–Europe Corridor demonstrate that the Rimland has become a central arena of geopolitical contestation. Within this framework, the Development Road Project establishes a new route from the Persian Gulf to Europe, thereby situating Türkiye and Iraq at the core of this strategic competition. In conclusion, the transit trajectory of the Development Road Project, its relationship with global geopolitical rivalry, and its strategic architecture align closely with the Rimland Theory.

Keywords: Development Road Project, Rimland Theory, Geopolitical,